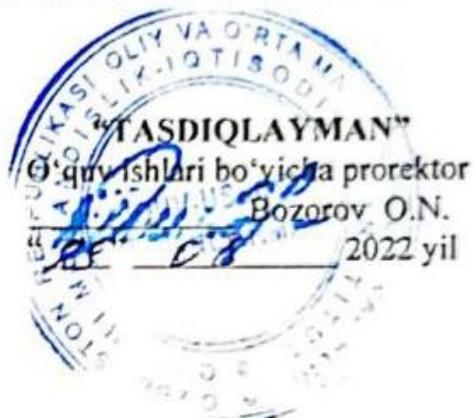

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ 132

2022 yil "26" - 08

XALQARO VALYUTA-KREDIT MUNOSABATLARI
fanining

5230900- Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha) bakalavriat talim yo'nalishi
4-kurs talabalari uchun mo'ljallangan

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200000	- Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta'lim sohasi:	230000	- Iqtisod
Ta'lim yo'nalishi:	5230900	- Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar va sohalar boyicha)

Qarshi – 2022 yil

Fanning ishchi o'quv dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti tomonidan 2022 yil "28" 06 da tasdiqlangan namunaviy dastur asosida tuzildi.

Tuzuvchi: Alikulov A. "Buxgalteriya hisobiva audit" kafedrasи mudiri,
i.f.f.d.

Fanning ishchi o'quv dasturi "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasining 2022 yil "24" 08 dagi 1-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va "Iqtisodiyot" fakulteti uslubiy komissiyasiga muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri A.Alikulov

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy Komissiyasida (bayon №1, "24" 08 2022 y.) va institut Uslubiy Kengashida (bayon №1, "29" 05 2022 y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

O'quv- uslubiy boshqarma boshlig'i

Turdiyev Sh.

Fakultet uslubiy komissiyasi raisi

Qurbanov A.

Kirish

Ushbu dasturda uzviylik va uzlusizlik nuqtai-nazaridan mantiqiy ketma-ketlikda o‘z aksini topgan xalqaro valyuta-kredit munosabatlarining mohiyati, O‘zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy faoliyat tizimida xalqaro valyuta va kredit munosabatlarining tutgan o‘rnini o‘rganish, Respublikamiz iqtisodiyotini modernizatsiyalash sharoitida xalqaro valyuta-kredit munosabatlarini takomillashtirishga xizmat qiladi. “Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari” fani milliy iqtisodiyot uchun xalqaro moliyachi mutaxassislarni tayyorlashda asosiy fanlardan biri hisoblanadi. Ushbu fan orqali talabalar xalqaro valyuta, hisob-kitoblar va kredit, xorijiy investitsiyalar borasida bilimlarga ega bo‘ladi. Unda xalqaro valyuta tizimi, valyuta operatsiyalari, xalqaro kreditning harakati va undan foydalanish, tashqi iqtisodiy operatsiyalarga valyuta munosabatlarining ta’siri, to‘lov balansining mohiyati va unga ta’sir yetuvchi omillar va boshqa istiqboli hamda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ijtimoiy- iqtisodiy islohotlarning ustuvor masalalari o‘rganiladi.

Ushbu “Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari” fani “Buxgalteriya hisobi va audit” ta’lim yo‘nalishi o‘quv rejasi tarkibida xalqaro valyuta kredit munosabatlari asoslari, valyuta operatsiyalari va hisob-kitoblar, xalqaro kredit operatsiyalari, xorijiy investitsiyalar, xalqaro moliya institutlari, xalqaro moliya bozori, xalqaro valyuta-kredit munosabalarida risklarni boshqarishni kompleks ravishda o‘rganilishini nazarda tutadi.

FANNING MAQSADI, VAZIFALARI VA TARKIBIY QISMLARI

Fanning asosiy maqsadi va vazifalari

“Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari” fanining asosiy maqsadi talabalarda: jahon valyuta-kredit tizimi, uning tarkibi, funksiyalari va amal qilish mexanizmlarini chuqur o‘rganish, global valyuta-kredit bozorlari, ularda yuz berayotgan o‘zgarishlarni tizimli va kompleks tahlil qilishni o‘rganish bo‘yicha yo‘nalishiga mos bilim, ko‘nikma va malaka shakllantirish hisoblanadi.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan bo‘yicha talabalar xalqaro valyuta- kredit bozorlari o‘zgarishlariga ta’sir etuvchi asosiy omillarni aniqlash, xalqaro munosabatlarning rivojlanishida valyuta mexanizmidan foydalanish, xalqaro kapital harakatining erkinlashuvi, jahon ssuda kapitali bozoridagi operatsiyalarni o‘rganishlari va o‘zlashtirishlari, bilim, ko‘nikma va malakasiga quyidagi talablar qo‘yiladi.

Fanning boshqa fanlar va ishlab chiqarish bilan bog’liqligi

“Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari” fani ixtisoslik fani xisoblanib o‘quv rejada qo‘srimcha fanlar blokida turadi va 8-semestrida o‘qitiladi. Dasturni amalga oshirish o‘quv rejasida rejalashtirilgan matematik va tabiiy (oliy matematika, matematik programmalashtirish, iqtisodiy geografiya), umumkasbiy (buxgalteriya hisobi, moliyaviy nazorat, davlat byudjeti, audit) va ixtisoslik (iqtisodiy nazariya, statistika, pul, kredit va banklar va h.,k.) fanlaridan yetarli bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishlik talab etiladi.

**Fan bo‘yicha ma’ruza va amaliy mashg‘ulotlarning o‘quv-uslubiy
TEXNOLOGIK XARITASI**

DARS	Mavzular	Ma’ruza, amaliy mashg’ulotlar rejasি	Soat	
			Ma’ruza	Amaliy
1.	“Xalqaro valyuta kredit munosabatlari” fanining predmeti va vazifalari	<ul style="list-style-type: none"> 1. Mazkur fanning boshqa iqtisodiy fanlar bilan o‘zaro bog‘liqligi. 2. Bozor iqtisodiyotiga o‘tishda kursning maqsadi va vazifalari. 3. Fanning tarixiy shakllanish bosqichlari. 4. Xalqaro valyuta-kredit munosabatlarining milliy iqtisodiyotga ta’siri. 5. Xalqaro valyuta- kredit munosabatlari rivojlanishining dolzarb masalalari. 	2	2
2	Tashqi iqtisodiy aloqalarda xalqaro valyuta munosabatlarining roli.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Tashqi iqtisodiy munosabatlarning funksiyalari va turlari. 2. Tashqi iqtisodiy munosabatlarning muhimligi va valyuta munosabatlarning obyektiv zarurati. 3. Globalizatsiya va uni jahon iqtisodiyoti rivojlanishiga ta’siri. 4. “Valyuta munosabatlari” tushunchasining mazmuni va ularning yuzaga kelishining obyektiv sabablari. 5. Valyuta tizimi va uning asosiy turlari. 6. Milliy valyuta tizimi va uning asosiy elementlari. 7. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining valyuta munosabatlariga ta’siri. 		2
3.	Jahon valyuta tizimi evolyusiyasi	<ul style="list-style-type: none"> 1. Valyuta tizimini rivojlanish tarixi. 2. Parij valyuta tizimi va uning o‘ziga xos xususiyatlari. 3. Oltin-deviz standartining inqirozi, davomiyligi, sabab va oqibatlari. 4. Genuya valyuta tizimining standarti, o‘ziga xosligi, xususiyatlari va kamchiliklari. 5. Bretton- Vuds valyuta tizimining paydo bo‘lishi, xususiyatlari. 6. Yamayka valyuta tizimi va uning standarti. 	2	2
4.	O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimi	<ul style="list-style-type: none"> 1. O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimining shakllanish bosqichlari. 2. O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimini rivojlanish bosqichlari. 3. O‘zbekiston Respublikasi valyuta qonunchiligi. 4. O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimining elementlari. 		2

5.	Valyuta kursi va unga ta'sir etuvchi omillar	<p>1. Valyuta kursining mazmuni va ahamiyati.</p> <p>2. Valyuta kursining asosiy turlari.</p> <p>3. Valyuta kursi o'zgarishining jahon valyuta bozorlaridagi operatsiyalarga ta'siri.</p> <p>4. Valyuta kursining rejimlari. Valyuta pariteti va uning ahamiyati.</p> <p>5. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida milliy valyuta kursining barqarorligini ta'minlash yo'llari.</p>	2	2
6.	Valyuta operatsiyalar	<p>1. "Valyuta operatsiyalari" tushunchasining mohiyati va uni amalga oshirishning asoslari.</p> <p>2. Valyuta operatsiyalarining asosiy turlari. O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining valyuta operatsiyalarini rivojlantirish masalalari.</p> <p>3. Spot operatsiyalar ularni o'tkazish tartibi, xususiyatlari.</p> <p>4. Svop, forvard va fyuchers</p> <p>5. operatsiyalar, ularning xususiyatlari va amalga oshirish tartibini ko'rib chiqish.</p>	2	
7.	Markaziy bankning valyuta siyosati	<p>1. Valyuta siyosati tushunchasining mazmuni va asosiy turlari.</p> <p>2. Valyuta siyosatining asosiy shakllari.</p> <p>3. Xalqaro valyuta siyosatidagi asosiy yo'nalishlari va ularning o'zgarishiga ta'sir qiluvchi omillar.</p> <p>4. Markaziy bank valyuta siyosatining maqsadi va asosiy vazifalari.</p> <p>5. Markaziy bankning xalqaro operatsiyalar.</p> <p>6. Diskont vayuta siyosati. Deviz valyuta siyosati.</p> <p>7. Valyutaviy cheklavlarning maqsadi va ularni yumshatish bo'yicha chora-tadbirlar.</p>	2	2
8.	Tijorat banklarida xalqaro hisob-kitob shakllari	<p>1. Xalqaro hisob-kitoblar: mazmuni, amalga oshirish asoslari va turkumlanishi.</p> <p>2. Xalqaro hisob-kitoblarning asosiy shakllari.</p> <p>3. Xalqaro hisob-kitoblarda ishlataladigan hujjatlar va ularning turlari.</p> <p>4. Xalqaro hisob-kitoblarda veksel va cheklardan foydalanish.</p> <p>5. Xalqaro hujjatlashtirilgan inkasso va u bo'yicha hisob-kitoblar.</p> <p>6. Xalqaro hujjatlashtirilgan akkreditiv va u bo'yicha hisob-kitoblar.</p>	2	
9.	Tijorat banklarida xalqaro kredit shakllari va xisob-kitob shartlarining qo'llanilishi	<p>1. Xalqaro kredit tushunchasining mazmuni.</p> <p>2. Xalqaro kreditning asosiy shartlari.</p> <p>3. Yevroobligatsiyalar bozori va uning xususiyatlari.</p> <p>4. Xalqaro kreditning asosiy shakllari.</p> <p>5. Firma krediti, bank krediti, aksept-rambursli kreditlar, uzoq muddatli va qisqa muddatli xalqaro kreditlar.</p> <p>6. Mamlakat kredit reytingi, uning aniqlanishi va turlari.</p>	2	2

10.	Xorijiy investitsiyalarini jalb etishda moliyaviy institutlarning roli	1. Xorijiy investitsiyalar va ularning milliy iqtisodiyot uchun ahamiyati. 2. To‘g‘ridan-to‘g‘ri va portfel xorijiy investitsiyalar. 3. Xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotga jalb etish yo‘llari. 4. Investitsiya muhiti. Erkin iqtisodiy zonalar va TMKlar.		2
11.	Xalqaro moliya tizimida xalqaro moliya institutlarining roli.	1. Xalqaro moliya institutlarining tasniflanishi. 2. Xalqaro moliya institutlari tomonidan bajariladigan asosiy funksiyalar. 3. Xalqaro Valyuta Fondining maqsadi va faoliyatining mohiyati. 4. Jahon banki guruhi va unga kiruvchi tashkilotlar faoliyati. 5. Mintaqaviy valyuta-kredit va moliya tashkilotlari. 6. O‘zbekistonning xalqaro valyuta-kredit tashkilotlari bilan o‘zaro hamkorlik aloqalari	2	4
12.	Mamlakat to‘lov balansi	1. To‘lov balansining mazmuni va tarkibi. 2. To‘lov balansini tuzishga qo‘yiladigan talablar. 3. To‘lov balansini tuzilishi. 4. To‘lov balansining defitsiti va uni qoplash usullari. 5. To‘lov balansining aktiv qoldig‘ini ta’minlash yo‘llari.		4
O‘quv yili boyicha umumiy soat				12 28

Amaliy mashg‘ulotlar buyicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. “Xalqaro valyuta kredit munosabatlari” faniga kirish.
2. Valyuta munosabatlari va valyuta tizimi.
3. Jahon valyuta tizimi evolyusiyasi.
4. O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimi.
5. Valyuta kursi va unga ta’sir etuvchi omillar.
6. Valyuta operatsiyalari.
7. Markaziy bankning valyuta siyosati.
8. Tijorat banklarida xalqaro hisob-kitob shakllari.
9. Tijorat banklarida xalqaro kredit shakllari va xisob-kitob shartlarining qo‘llanilishi.

10. Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda moliyaviy institutlarning roli.
11. Xalqaro moliya tizimida xalqaro moliya institutlarining roli.
12. Mamlakat to‘lov balansi.

Laboratoriya ishlari tashkil etish boyicha ko‘rsatmalar

Fan bo‘yicha laboratoriya ishlari o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar Fan bo‘yicha kurs ishlari o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

Mustaqil ta’lim tashkil etishning shakli va mazmuni

“Xalqaro valyuta kredit munosabatlari” fani bo‘yicha talabaning mustaqil ishi

shu fanni o‘rganish jarayonining tarkibiy qismi bo‘lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to‘la ta’minlangan.

“Xalqaro valyuta kredit munosabatlari” fanini o‘rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash uchun mustaqil ta’lim tizimiga asoslanib, kafedra o‘qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo‘srimcha adabiyotlarni o‘rganib hamda internet saytlaridan foydalanib, konspektlar, referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg‘ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko‘rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar. Mustaqil ta’lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, qo‘srimcha darslik va adabiyotlardan yangi bilimlarini mustaqil o‘rganish, kerakli ma’lumotlarni izlash va ularni topish yo’llarini aniqlash, internet tarmoqlaridan foydalanib ma’lumotlar to‘plash va ilmiy izlanishlar olib borish, ilmiy to‘garak doirasida yoki mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib ilmiy maqola va ma’ruzalar tayyorlash kabilar talabalarning darsda olgan bilimlarini chuqurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi. Shuning uchun ham mustaqil ta’limsiz o‘quv faoliyati samarali bo‘lishi mumkin emas.

Uy vazifalarini tekshirish va baholash amaliy mashg‘ulot olib boruvchi o‘qituvchi tomonidan, konspektlarni va mavzuni o‘zlashtirish darajasini tekshirish va baholash esa ma’ruza darslarini olib boruvchi o‘qituvchi tomonidan har darsda amalga oshiriladi.

Talabalarga mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakklardan foydalanish tavsiya etiladi.

- darslik va o‘quv qo‘llanmalar bo‘yicha fan mavzularini o‘rganish;
- tarqatma materiallar bo‘yicha ma’ruzalar qismini o‘zlashtirish;
- kompyuter texnologiyalari tizimlari bilan ishslash;
- mahsus adabiyotlar bo‘yicha referat va konspektlar tayyorlash;
- talabaning o‘quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to‘plamlarni chuqur o‘rganish;
- interaktiv va yangi pedagogik texnologiyalar asosida o‘qitish jarayonida faol qatnashish;
- masofaviy ta’limni tashkil etishda qatnashish; - mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish.

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. “Xalqaro valyuta kredit munosabatlari” faniga kirish.
2. Valyuta munosabatlari va valyuta tizimi.
3. Valyuta munosabatlarining iqtisodiy mohiyati va valyuta tizimlari.
4. Juhon valyuta tizimi evolyusiyasi.
5. Yevropa valyuta tizimi va uning rivojlanish xususiyatlari.

6. O‘zbekiston Respublikasi valyuta tizimining rivojlanishi.
7. Valyuta munosabatlari tartibga solish va valyuta siyosatining nazariy asoslari.
8. Valyuta kursi va unga ta’sir etuvchi omillar.
9. Valyuta operatsiyalari va ularning mohiyati.
10. Valyuta siyosatining asosiy shakllari.
11. Xalqaro hisob-kitob shakllari va ulardan foydalanish amaliyoti.
12. Xalqaro kredit shakllari va xisob-kitob shartlarining qo‘llanilishi.
13. Xalqaro kapitalni jalb etish yo‘llari.
14. Valyuta kursi rejimlari.
15. Joriy va spot valyuta operatsiyalari.
16. Kapital harakati bilan bog‘liq valyuta operatsiyalari.
17. Forward valyuta operatsiyalari.
18. Fyuchers shaklidagi valyuta operatsiyalari.
19. Opcion shaklidagi valyuta operatsiyalari.
20. Valyutaviy svop operatsiyalari.
21. O‘zbekistonda muddatli valyuta operatsiyalarini amalga oshirish imkoniyatlari.
22. Valyuta bozorida forward kursining aniqlanishi.
23. Foiz stavkasi bilan bajariladigan forward operatsiyasi (FRA).
24. Foiz stavkalari opsonlari.
25. Naqd pul (valyuta) o‘tkazmalari va ularni amalga oshirish tartibi.
26. Xalqaro to‘lov kartalari va ulardan foydalanish tartibi.
27. Xalqaro xisob-kitoblarning akkreditiv shakli.
28. Xalqaro xisob-kitoblarning inkasso shakli.
29. Xalqaro hisob-kitoblarda to‘lov topshirqnomasi va cheklardan foydalanish.
30. Mamlakat to‘lov balansini boshqarish usullari.
31. Xalqaro kredit munosabatlari ishtirokchilari faoliyati.
32. Ko‘p tomonlama xalqaro davlat kreditlari.
33. Xalqaro xususiy firmalar (tijorat) kreditlari.
34. Xalqaro bank kreditlari.
35. Xalqaro kreditning to‘lov va xisob-kitob shartlari.
36. Xalqaro kredit liniyasi orqali kreditlash mexanizmi.
37. Xalqaro kredit foiz stavkalari, foiz svoplari.
38. Xalqaro kredit bozori mahsulotlari.
39. Xalqaro kredit reytinglari.
40. Xalqaro kredit munosabatlari tizimida tashqi qarzdorlik.
41. Xalqaro kredit munosabatlari va tashqi qarzdorlikni tartibga solish.
42. O‘zbekistonda xalqaro kredit operatsiyalaridan foydalanish amaliyoti.
43. Xalqaro kreditlar bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari.
44. Xalqaro kapital migratsiyasi.
45. Xalqaro kapital jalb etishning milliy iqtisodiyot uchun ahamiyati.

46. Xalqaro kapital harakatini tartibga solishda moliyaviy institutlarning roli.

47. Xalqaro kapital bozori rivojlanishi tendensiyalari.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

Dasturning informatsion- uslubiy ta'minoti.

Mazkur fanni o'qitish jarayonida O'zbekiston Respublikasining moliya tizimi, moliya tizimiga oid qonunlari, budjet va soliq kodekslari, Prezident Qarorlari va Farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarorlari, chet el va Respublikamizda nashr etilgan adabiyotlar, elektorn adabiyotlar, turli slaydlar, vikepediyalar, ilmiy jurnallardagi maqolalar, ma'ruza matnlari, fan bo'yicha o'quv-uslubiy majmularhamda Internet materiallaridan foydalaniladi.

Fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish

Talabalarning semestr davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi 5 ballik tizimda baholanadi. Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirishi oraliq baholash (OB) va yakuniy baholash (YAB) turlarida baholanadi.

sonlarda belgilanadi

OB bahosi 5 ballik tizimda baholanadi.

Agar OB yozmaish asosida o'tkazilsa baholash mezonlari quyidagicha bo'ladi:

Yozma ishni semestr davomida talabaning fan ishchi dasturini tegishli tugallangan bo'lim(lar)

Oraliq baholash (OB) bo'yicha baholash mezonlari

Obsini o'zlashtirishini baholash usuli. Bir semestrda OB 2 xil shaklda, ya'ni birinchi OB test o'tkazish, ikkinchi OB yozma ish shaklida o'tkaziladi. Talabaning 2ta OB bo'yicha olgan ballarining o'rtacha arifmetik miqdori sifatida aniqlanadi va yaxlitlanib butun o'tkazishda har bir talabaga 4 ta savoldan iborat variantlar beriladi. Variant savollariga mustaqil ish mavzulariga oid savollar ham kiritiladi. "Yozma ish"ni baholashda 1-jadvalda keltirilgan baholash mezonlaridan foydalaniladi.

1-jadval

"Yozma ish"ni baholash mezonlari

Baholash tartibi	Baholash mezonlari	Baho
Variantda 4 ta savol bo'lib, har bir savol alohida baholanadi	Xulosa va qaror qabul qilishi; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo'llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	5
	Mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda	4

	qo'llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	
	Mohiyatini tushunish; bilish, aytibberish; tasavvurga ega bo'lish.	3
	Dasturni o'zlashtirmaganlik; fanning mohiyatini bilmaslik; aniq tasavvurga ega bo'lmaslik; mustaqil fikrlayolmaslik.	2

2-OB test shaklida o'tkazilib, bunda test savollari 20 ta savoldan iborat bo'ladi, talabaning o'zlashtirishi foiz hisobida aniqlanadi

YAB bo'yicha baholash mezonlari

YAB semestr yakunida talabaning muayyan fan boyicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishini baholash usuli. U asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan yozma ish yoki test shaklida o'tkaziladi

2-jadval

"Yozmaish"ni baholash mezonlari

Baholash tartibi	Baholash mezonlari	Ball
Har bir variantda 5 ta savol bo'lib, har bir savol alohida baholanadi	Xulosa va qaror qabul qilishi; ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo'llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	5
	Mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarini amalda qo'llay olishi; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	4
	Mohiyatini tushunish; bilish, aytibberish; tasavvurga ega bo'lish.	3
	Dasturni o'zlashtirmaganlik; fanning mohiyatini bilmaslik; aniq tasavvurga ega bo'lmaslik; mustaqil fikrlayolmaslik.	2

Talabaning fan bo'yicha yakuniy baho sisemestrda belgilangan baholash turlari (OB, YAB) bo'yicha olingan ijobiy ballar (3, 4, 5)ning o'rtacha arifmetik miqdori sifatida aniqlanadi va yaxlitlanib butun sonlarda qaydnomasi, sinov daftarchasi va talabalar o'zlashtirishini hisobga olish elektron tizimida shu kunning o'zida (baholash yozma ish shaklida o'tkazilgan bo'lsa, uch kun muddat ichida) qayd etiladi.

Yakuniy nazoratda "Yozma ish"larni baholash mezoni

Yakuniy nazorat "Yozma ish" shaklida amalga oshirilganda, sinov ko'p variantli usulda o'tkaziladi. Har bir variant 5 ta nazariy savoldan iborat. Nazariy savollar fan bo'yicha tayanch so'z va iboralar asosida tuzilgan bo'lib, fanning barcha mavzularini o'z

ichiga qamrab olgan.

Informatsion uslubiy ta'minotlar
Asosiy adabiyotlar
O'zbekiston Respublikasi Qonunlari

1. Bobaqulov T.I., Abdullaev O'.A. Xalqaro valyuta-kredit munosabatlari. Darslik. Iqtisod-moliya. 2019. – 324 b.
2. Бабурина Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. Учебноэ пособиэ. – М.: Юрайт, 2016. – 171 с.
3. Красавина Л.Н. Международные валютные, кредитные и финансовые отношения. Учебник М.: Юрайт. 2016. — 543 с.
4. Моисеев С.Р. Центральный банк и политика валютного курса. Учебноэ пособиэ. – М.: Дело, 2017. – 624 с.
5. Свиридов О., Лисоченко А. Международные финансы. – Ростов н/Д.: Феникс, 2015. – 395 с.
6. Хасбулатов Р.И. Международные валютно-финансовые отношения. Учебник. / Р. И. Хасбулатов. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 174 с.
7. Хасбулатов Р.И. Международные финансы в 2 ч. Част 1. 2-е изд., пер. и доп. Учебник. / Р. И. Хасбулатов. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 408 с.
8. Хасбулатов Р.И. Международные финансы в 2 ч. Част 2. 2-е изд., пер. и доп. Учебник. / Р. И. Хасбулатов. – М.: Издательство Юрайт, 2019. – 332 с.
9. Эскиндаров М., Звонова Е. Международные валютные отношения. Учебник. – М.: КноПус, 2018. – 540 с.
10. Felix I. Lessambo. International Financial Institutions and Their ChallenGES. A Global Guide for Future Methods. Palgrave Macmillan Us. Text- book. 2015. – 261 p.
11. Paul R. Krugman. Maurice Obstfeld, Marc Melitz. International economics:theory & policy/Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, Marc J. Melitz. – 9th ed. Textbook. 2018. – 782 p.

QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR

12. “2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-sonli Farmoni.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 16 iyuldagи «Xalqaro moliya institutlari va xorijiy hukumat moliya tashkilotlari ishtirokidagi loyihalarini tayyorlash va amalga oshirish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi PQ-3857-sonli Qarori. (<http://www.lex.uz>).
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 iyundagi «Xalqaro moliya institutlari va donor mamlakatlar ishtirokidagi investitsiya loyihalarini boshqarish mexanizmini takomillashtirish chora- tadbirlari to‘g‘risida»gi PQ-3796-sonli Qarori. (<http://www.lex.uz>).
15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17 oktyabrda «Kapital harakati bilan bog‘liq valyuta operatsiyalarini tartibga solishning qo'shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi PQ-3333-sonli Qarori. (<http://www.lex.uz>).
16. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.

17. Mirziyoev Sh.M.Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 104 b.
18. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017.
– 56 b.
19. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 48 b.
20. Bloxina I.M. Mejdunarodnye finansovye organizatsii i ix rol v mejdunarodnykh finansovyx otnosheniyx. «Ekonomika i sotsium» №3(34)2017.
21. Zaxarkina A.V., Zavodskix A.A., Loseva Ye.D. Finansovye instituty Bretton-Vudskoy sistemy v globalnom publichnom finansirovani // Nauchnoe obozrenie. Ekonomicheskie nauki. – 2017. – № 2. – S. 43-46.
22. Kuznesov A.V. Mejdunarodnye finansovye instituty i vlyazovы mnogopolyarnosti. Vestnik RUDN. International Relations. 2017 Vol. 17 No 1. s.9-21.
23. Lavrushin O.I., Dengi, kredit i banki -M.: Knorus , 2016-448 s.
24. Xazanovich Ye., Yunusov L., Yunusov I. Mejdunarodnye finansы. Uchbenik. – M.: KnoRus, 2017. – 334 s.
25. Eskindarov M., Zvonova Ye. Mirovые finansы. Uchebnik. – M.: KnoRus, 2017. – 424 s.
26. David K. Eiteman, Arthur I. Stonehill, Michael H. Moffett. Multinational Business Finance (15th Edition) (Pearson Series in Finance) 15th Edition. Text- book. 2018. 640 p.
27. Cheol Eun, Bruce G. Resnick. International Financial Management (The McGraw-hill/Irwin Series in Finance, Insurance, and Real Estate) 8th Edition. Textbook. 2017. 576 p.

INTERNET SAYTLARI

28. www.gov.uz – (O‘zbekiston Respublikasining hukumat portali).
29. www.press-service.uz – (O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining matbuot xizmati).
30. www.stat.uz – (O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika q‘mitasi rasmiy veb sayti).
31. www.lex.uz – (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi).
32. www.mf.uz – (O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy veb sayti).
33. www.unctad.org – (BMTning Savdo va rivojlanish bo‘yicha komissiyasi rasmiy veb sayti).
34. www.sciencedirect.com – (Xalqaro ilmiy ma’lumotlar bazasi).
35. www.scopus.com – (Xalqaro ilmiy ma’lumotlar bazasi).
36. www.worldbank.org – (Jahon banki rasmiy veb sayti).
37. www.imf.org – (Xalqaro valyuta fondi rasmiy veb sayti).
38. www.adb.org – (Osiyo taraqqiyot banki rasmiy veb sayti).
39. www.ebrd.org – (Evropa tiklanish va taraqqiyot banki rasmiy veb sayti).
40. www.isdb.org – (Islom taraqqiyot banki rasmiy veb sayti).